

การบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อ
เสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19
ในเขตพื้นที่จังหวัดนคร*

MANAGEMENT OF ONLINE TEACHING FORMATS TO ENHANCE
READING AND WRITING SKILLS DURING THE COVID - 19 SITUATION
IN THE JUNGSAKON NAKHON AREA

พิสิษฐ์ ยอดวันดี¹, บุญเพ็ง สิทธิวงษา² และ ไชยพร สมานมิตร³

Phisit Yodwande¹, Boonpeng Sittivongsa² and Chaiporn Samanmit³

¹มหาวิทยาลัยเนชั่น

¹ Nation University University, Thailand

²⁻³มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

²⁻³ Northeastern University, Thailand

Corresponding author E-mail: boonpeng.sit@neu.ac.th

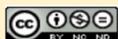
วันที่รับบทความ : 17 พฤศจิกายน 2566; วันแก้ไขบทความ 26 พฤศจิกายน 2566; วันตอบรับบทความ : 23 ธันวาคม 2566

Received 17 November 2023; Revised 26 November 2023; Accepted 23 December 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขต

Citation:

* พิสิษฐ์ ยอดวันดี, บุญเพ็ง สิทธิวงษา และ ไชยพร สมานมิตร. (2566). การบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขตพื้นที่จังหวัดนคร. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวិชาการสมัยใหม่, 1(6), 36-49.

Phisit Yodwande, Boonpeng Sittivongsa and Chaiporn Samanmit. (2023). Management of Online Teaching Formats to Enhance Reading and Writing Skills During the Covid - 19 Situation in The Jungsakon Nakhon Area. Modern Academic Development and Promotion Journal. 1(6), 36-49.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

พื้นที่จังหวัดจันทบุรี เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างประชาชนผู้ปกครองของนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 400 คน และกลุ่มเป้าหมายที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ จำนวน 10 คน เครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการจัดกิจกรรมพื้นฐานเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านการจัดกลุ่มอ่านและด้านการจัดทีมร่วมกันเรียนรู้ 2) ปัจจัยด้านการประเมินผลโดยกลุ่มเพื่อน (X4) ด้านการฝึกโดยอิสระ (X3) มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) จำเป็นต้องมีการวางแผนในการจัดทีมร่วมกันเรียนรู้ร่วมกันในการเรียนการสอน โดยที่มีสมาชิกมีความสามารถแตกต่างกันที่มีการตั้งเป้าหมายอย่างชัดเจน โดยให้แต่ละคนในกลุ่มมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และมีการแลกเปลี่ยนความเห็นซึ่งกัน และต้องมีการวางแผนในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มอ่านจัดกลุ่มอ่านอย่างชัดเจน

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ, รูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์, เสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียน, สถานการณ์ Covid – 19

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the management of online teaching and learning formats, 2) to study factors that influence the management of online teaching and learning formats, and 3) to study management guidelines Online teaching format to enhance reading and writing skills during the Covid-19 situation in the Jungsakon Nakhon area It is a combined research method consisting of quantitative research and qualitative research A sample group of people, parents of students from Grade 1 - Grade 6, numbering 400 people and the target group providing information in

interviews, numbering 10 people. The research tools are questionnaires and interviews. Data were analyzed by calculating frequency, percentage, mean, and standard deviation multiple regression analysis and descriptive data analysis.

The results of the research found that: 1) the management of the online teaching format was at a moderate level. They can be arranged in descending order as follows: Organizing basic activities is the first priority Followed by arranging reading groups and arranging teams to learn together. 2) Factors in peer evaluation (X4) and independent training (X3) influence the management of learning management formats. Online teaching is statistically significant at the 0.05 level and 3) there is a need for planning in organizing teams to learn together in teaching and learning. The members have different abilities and have clear goals by allowing each person in the group to participate in learning and exchanging opinions with each other. And there must be a clear plan for organizing the teaching and learning of reading groups.

Keywords: Management, Online Teaching Formats, Strengthening Reading and Writing Skills, Covid - 19 situations

บทนำ

ประเทศไทยกำลังเผชิญในปัจจุบันสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 สถานศึกษาจึงมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการเรียนการสอนทุกระดับ การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในฐานะที่เป็นทั้งกระบวนการหนึ่งที่มีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีคุณภาพที่มีความเหมาะสมและมีคุณสมบัติที่มีความสอดคล้องกับบริบทความต้องการในการสร้างกลไกของประเทศ การศึกษาจึงมีความหมายการเจริญงอกงามเพราะเป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลให้มีศักยภาพทั้งความงอกงามในทุกมิติ คือ สติปัญญา อารมณ์และสังคม แต่การจัดการศึกษาที่ดีนั้นจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งนี้เพื่อว่าเด็กแต่ละวัยจะมีความแตกต่างกันทั้งในด้านความคิด ความรู้สึก บุคลิกภาพ ความสนใจ และความถนัด ดังนั้นในการจัดการเรียน

การสอนจะเห็นได้ว่าให้หน่วยงานในสถานศึกษาต้องมุ่งเน้นพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม มีทั้งจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต (ปราโมทย์ ชูเดช, 2550) อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือทางออนไลน์ใช้เทคนิคทางเทคโนโลยีมาเป็นรูปแบบการสอนที่มีการฝึกกระบวนการทำงานกลุ่มและทักษะการทำงานร่วมกันทางสังคม สมาชิกกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนที่เรียนเก่ง ปานกลางและอ่อน ร่วมกันและทำกิจกรรมร่วมกันรับผิดชอบร่วมกัน การที่สมาชิกต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จและต้องพยายามหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองและเพื่อนสมาชิกส่งผลให้ผู้เรียนเกิดโอกาสในการเรียนแบบอิสระและมีปฏิสัมพันธ์และเปลี่ยนความคิดก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกันอันหนึ่งอันเดียวกันภายในกลุ่มเป็นการสร้างพลังและความสามัคคีในทางบวกและสร้างแรงจูงใจในการเรียนเพิ่มมากขึ้น สื่อประสมเป็นนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยที่มีประสิทธิภาพและสามารถช่วยให้ความคิดรวบยอดในเรื่องนั้นได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว นั้นจึงเห็นได้ว่าการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในพื้นที่จังหวัดสกลนครในปีที่ผ่านมา ๆ มามีปัญหาและสะสมอย่างต่อเนื่องไม่ปฏิบัติตามเป้าหมายของโรงเรียนที่ได้ตั้งเป้าไว้ และไม่ได้รับความร่วมมือในการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 เท่าที่ควร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

จากปัญหาดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนคร จึงทำให้การบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนครนำไปแก้ไขปัญหาที่ตอบสนองความต้องการของครูและนักเรียนเพื่อนำไปพัฒนาให้มีการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนครที่ดีขึ้น ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid-19 ในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนคร เพื่อให้เกิดกระบวนการทางการบริหารจัดการศึกษาแก่นักเรียนในพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนคร
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนคร

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดการบริหารจัดการ

ความหมายการบริหารจัดการ

พิทยา บวรวัฒนา (2556) การบริหารจัดการ หมายถึง เป็นเรื่องของการนำเอากฎหมายและนโยบายต่าง ๆ ไปปฏิบัติให้เกิดผลซึ่งเป็นหน้าที่ของข้าราชการที่จะทำงานด้วยความเต็มใจด้วยความเที่ยงธรรมและอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

รุจิระ ภูสาระ และคณะ (2545) การบริหารจัดการ หมายถึง เป็นเรื่องของการทำกิจกรรมโดยผู้บริหารและสมาชิกในองค์กรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. แนวคิดการจัดการเรียนการสอน

ความหมายของการจัดการเรียนการสอน

ความหมายของการเรียนการสอน ในทางศึกษาศาสตร์ มีผู้ให้นิยามความหมายที่เกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนไว้มากมาย ส่วนความหมายของคำว่า การเรียนการสอนแบ่งความหมาย ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552)

การเรียน หรือการเรียนรู้ หมายถึง การได้รับความรู้ พฤติกรรม ทักษะ คุณค่า หรือความพึงใจที่เป็นสิ่งแปลกใหม่หรือปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่ การเรียนรู้ อาจมีการยึดเป้าหมายและอาจมีการจูงใจ เป็นตัวช่วยการเรียนรู้ อาจก่อให้เกิดความตระหนักอย่างมีสำนึกหรือไม่มีสำนึกก็ได้

การสอน หมายถึง การถ่ายทอดเนื้อหาวิชาหรือเป็นวิธีการหลากหลายที่ครูนำมาใช้เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพของเด็ก โดยมีลักษณะการสอน 3 ประการ ดังนี้

1. การสอนเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน
2. ให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้
3. การสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ของผู้สอน

สรุป กระบวนการในการดำเนินงานของบุคคล ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันแต่กิจกรรมนั้นจะเป็นไปในลักษณะที่แตกต่างกัน คือมีฝ่ายหนึ่ง ทำหน้าที่ตัดสินใจสั่งการ อีกฝ่ายหนึ่งทำหน้าที่ปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งในการได้รับความรู้ พฤติกรรม ทักษะ คุณค่าหรือความพึงพอใจที่เป็นสิ่งแปลกใหม่ด้วยวิธีการถ่ายทอดหรือวิธีการสอนที่หลากหลายรูปแบบให้เหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสานเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสรุปให้เห็นถึงการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา แล้วเอาผลสรุปมาวิเคราะห์สังเคราะห์เป็นแนวทางการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ประชาชนผู้ปกครองของนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 125,821 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้ปกครองของนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เป็นการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีจำนวนมาก มีความแตกต่างกันระหว่างหน่วยสุ่มที่สามารถจำแนกออกเป็นชั้นภูมิ เพื่อให้ข้อมูลที่ได้นี้มีความครบถ้วน ครอบคลุม และคำนวณหาจำนวนตัวอย่างตามสูตรทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนผู้ปกครองของนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 400 คน (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2560)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขต

พื้นที่จังหวัดสกลนคร ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยแยกเป็น 1 กลุ่ม เป็นจำนวน 10 คน ในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนคร

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนคร เป็นการศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพทั่วไปที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนคร และศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนคร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนคร

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนคร

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนคร

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเกี่ยวกับการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนคร มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนคร และตัวแปรปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการรูปแบบการ

จัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนคร สำหรับเป็นแนวทางสำหรับสร้างเครื่องมือวิจัย

2. กำหนดขอบเขตของข้อความถามจากตัวแปรที่จะศึกษาให้ครอบคลุมทั้งตัวแปรแนวทางการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนคร

3. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา เพื่อพิจารณาความสอดคล้องกับเนื้อหาว่าสอดคล้องตรงตามข้อมูล

ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์

การสร้างแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ส่วน คือ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เพื่อใช้สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก เสริมการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อต้องการให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนคร ใช้สำหรับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมวิเคราะห์เป็นข้อมูลคำถามเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบในเรื่องแนวทางการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนคร

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาวางโครงสร้างแบบสัมภาษณ์โดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามกรอบแนวคิดของการวิจัยและขอคำแนะนำจากที่ปรึกษาเพื่อความสมบูรณ์ในประเด็นและเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ยิ่งขึ้น

3. ผู้วิจัยและคณะได้ร่วมการพัฒนาแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยยิ่งขึ้นและใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข้อเท็จจริงที่จะนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ในลำดับต่อไป

4. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างแล้วนำเสนอให้ที่ปรึกษา และนำไปปฏิบัติในภาคสนามต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ผ่านการพัฒนาและปรับปรุงจนมีคุณภาพในระดับที่ยอมรับได้ ไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และผู้ช่วยวิจัยซึ่งผู้วิจัยขอความร่วมมือจากประชาชนผู้ปกครองของนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 400 คน ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอนและวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนแก่ผู้ช่วยวิจัย

2. การขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามและทำหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล นำเสนอผู้นำชุมชนและผู้อำนวยการโรงเรียนในแต่ละแห่งในเขตจังหวัดสกลนคร เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้

4. แจกจ่ายและเก็บแบบสอบถามจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง

5. รับแบบสอบถามกลับคืน ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัย ในลักษณะการวิจัยเอกสาร ได้แก่ ส่วนที่เป็นคำอธิบายจากเอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เป็นแนวคิดทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยประสานงาน เพื่อขออนุญาตกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ แล้วเดินทางไปตามวันเวลาที่นัดหมาย ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยแนะนำตนเอง สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับผู้ถูกสัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์การของการสัมภาษณ์แล้วดำเนินการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่มพูดคุยอย่างเป็นกันเองตามแนวทางการสัมภาษณ์ที่วางไว้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงทัศนะของตนเองอย่างเต็มที่

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขตพื้นที่จังหวัดนคร โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประกอบการอภิปรายผล

2. การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขตพื้นที่จังหวัดนคร นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับขั้น ประกอบการอภิปรายผล

3. การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขตพื้นที่จังหวัดนคร ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยคัดเลือก และจำแนกข้อมูล จัดระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบ จัดทำบรรณานุกรมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำข้อมูลไปเขียนเป็นรายงานตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ เอกสาร หนังสือ ตำรา โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขตพื้นที่จังหวัดนคร

2. วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มาเป็นกรอบแนวคิดในแนวทางการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนคร

3. ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยใช้การสรุปความและการตีความ และนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนคร

ผลการวิจัย

การบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการจัดกิจกรรมพื้นฐานเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านการจัดกลุ่มอ่านและด้านการจัดทีมร่วมกันเรียนรู้

ปัจจัยด้านการประเมินผลโดยกลุ่มเพื่อน (X4) ด้านการฝึกโดยอิสระ (X3) มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จำเป็นต้องมีการวางแผนในการจัดทีมร่วมกันเรียนรู้ร่วมกันในเรียนการสอน โดยที่สมาชิกมีความสามารถแตกต่างกันที่มีการตั้งเป้าหมายอย่างชัดเจน โดยให้แต่ละคนในกลุ่มมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และมีการแลกเปลี่ยนความเห็นซึ่งกัน และต้องมีการวางแผนในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มอ่านจัดกลุ่มอ่านอย่างชัดเจน

อภิปรายผล

การบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการจัดกิจกรรมพื้นฐานเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านการจัดกลุ่มอ่านและด้านการจัดทีมร่วมกันเรียนรู้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิญโญ วงษ์ทอง (2564) การจัดการเรียนรู้ออนไลน์บนฐานวิถีชีวิตใหม่สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัย พบว่า 1) ด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นสำรวจและวิเคราะห์ ขั้นเตรียมการและวางแผน ขั้นดำเนินการและกำกับติดตาม ขั้นประเมินและสะท้อนผล 2) ด้านประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้

ปัจจัยด้านการประเมินผลโดยกลุ่มเพื่อน (X4) ด้านการฝึกโดยอิสระ (X3) มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ รินทร์ณฐา บวรวัชรเศรษฐ์ และวรางคณา ไสมะนันท์ (25) การศึกษาการจัดการเรียนการสอนช่วงสถานการณ์ COVID-19 สำหรับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีวิธีจัดการเรียนการสอนช่วงสถานการณ์ COVID-19 สำหรับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ คือ ก่อนสอนมีการเตรียมตัวเรื่องการใช้เทคโนโลยีและสื่อการสอนอยู่ในระดับมาก ระหว่างสอนครูใช้เทคนิคการควบคุมชั้นเรียนด้วยการสร้างข้อตกลงร่วมกันและใช้แอปพลิเคชันในการช่วยจัดการชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก และหลังการสอนครูให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนและวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยการใช้ใบงานและการทดสอบแบบออนไลน์อยู่ในระดับปานกลาง

จำเป็นต้องมีการวางแผนในการจัดทีมร่วมกันเรียนรู้ร่วมกันในเรียนการสอน โดยที่สมาชิกมีความสามารถแตกต่างกันที่มีการตั้งเป้าหมายอย่างชัดเจน โดยให้แต่ละคนในกลุ่มมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และมีการแลกเปลี่ยนความเห็นซึ่งกัน และต้องมีการวางแผนในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มอ่านจัดกลุ่มอ่านอย่างชัดเจน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดร.ณนภา นาชัยฤทธิ์ (2562) การพัฒนาการเรียนการสอนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ กรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาครู ผลการวิจัยมีดังนี้ 1. คะแนนการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ กรณีศึกษาก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า การคิดแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 2. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา ภาพรวมพบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า การบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid – 19 นำมาซึ่งการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนในช่วงที่มีผลกระทบเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตัวบุคคลและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากขึ้น ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัย ประกอบด้วย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) การบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียน โดยให้ครอบครัวหรือให้หน่วยงานของรัฐที่ใกล้ชิดกับนักเรียนเข้ามามีบทบาท ซึ่งพร้อมที่จะช่วยเหลือในช่วงสถานการณ์ Covid-19 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ผู้บริหารหรือบุคลากรควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียน ควรมีการถ่ายทอดศาสตร์และนำแผนมาปรับใช้ในการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 อย่างชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1) ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียน มีการกำหนดยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ที่มีความชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรม

2) ควรให้บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ในองค์กรได้ร่วมในการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ที่มีประสิทธิภาพ

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1) ควรศึกษาการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 กำหนดยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนเชิงเนื้อหาและเชิงวิเคราะห์ โดยใช้พื้นที่วิจัยที่มีขนาดกว้างและครอบคลุมทั้งปัญหาและอุปสรรค เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงอย่างมีประสิทธิภาพ

2) ในส่วนของการวิจัยครั้งต่อไป หลังจากที่ได้มีการดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านการเขียนในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ควรจะเพิ่มจำนวนของกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมมากขึ้น ทั้งด้านขนาดพื้นที่ทำการวิจัย ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ประชากรกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำมาวิเคราะห์หามาตรการแก้ไขได้อย่างลึกซึ้งอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2560). *การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Window*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). *80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตโปรดักชั่น.
- พิทยา บวรวัฒนา. (2556). *รัฐประศาสนศาสตร์ ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา (ค.ศ.1887-ค.ศ. 1970)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดร.ณนภา นาชัยฤทธิ์. (2562). การพัฒนาการเรียนการสอนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ กรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาครู. ใน *รายงานการวิจัย*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปราโมทย์ ชูเดช. (2550). อ่านสำคัญอย่างไร มีวิธีใดสร้างความสนใจในการอ่าน. *วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์*, 2(3), 123-133.
- ภิญโญ วงษ์ทอง. (2564). การจัดการเรียนรู้ออนไลน์บนฐานวิถีชีวิตใหม่สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย. *วารสารรัชภักย์*, 15(43), 101-117.
- รินทร์ณฐา บวรวัชรเศรษฐ์ และวรางคณา โสমনันทน์. (2564). การศึกษาการจัดการเรียนการสอนช่วงสถานการณ์ COVID-19 สำหรับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ. *วารสารวิจัยและพัฒนาการศึกษาพิเศษ*, 10(2), 121-135.
- รุจิรี ภูสาระ และจันทรานี สงวนนาม. (2545). *การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: บั๊กพอยท์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. Third editio. Newyork : Harper and Row Publication.